GRADNIKOVA PREVODNA BIBLIOGRAFIJA (ROKOPISNA ZBIRKA, PERIODIKA)

Rokopisna zbirka

V rokopisni zbirki v Nuku (*Katalog rokopisov »Ms 1385–Ms 1470«*), se v mapah z oznakami od 15 do 50 nahaja Gradnikovo neobjavljeno in objavljeno prevodno delo.

Med neobjavljenimi deli posebej izstopajo prevodi Shakespearjevih sonetov, obsežen sklop prevedenih Heinejevih pesmi ter prevodi iz madžarske lirike (po številu prevedenih pesmi izstopa opus Sandorja Poetofija), za katere je Gradnik zaman iskal založnika (Boršnik 1954: 148).

Malo poznan je tudi Gradnikov prevodni opus arabske lirike in v konceptu ostali prevodni opus iz armenske lirike. Pri angleški književnosti so med neobjavljenim gradivom ostali Byronova Parizina in Wildova Saloma ter nekaj pesmi Roberta Burnsa in Algernona Charlesa Swinburna. Prav tako je s posamičnim prevodi pesmi zastopana češka književnost (prevodi Bezruča) in francoska književnost (Verlaine, Villlon), japonska lirika (tri pesmi, objavljene v revialnem tisku), romunska lirika (Ion Pillat in Aron Cotrus), španska lirika (Gongora) in rimska lirika (nekaj prevodov Catulovih pesmi).

Zanimiv je opus prevodov treh furlanskih pesnikov (Novella Cantarutti, Aurelio Cantoni, Dino Virgili), ki so bili objavljeni v periodiki. Pri italijanski književnosti je neobjavljen ostal prevod D'Annunzija (Jorijeva hči), ob tem najdemo v zapuščini še nekatere prevode pesnikov, ki jih Gradnik ni vključil v *Italijansko liriko* (Vincenzo da Filicaja, Cicero Altomare). Opozoriti je treba tudi na neobjavljen prevod Dantejevega *Raja* in na obsežen prevodni opus Carla Alberta Salustrija (Trilusse). Nekatere prevode Trilussovih pesmi je Gradnik poslal na uredništvo Literarne redakcije Radia Ljubljana in so bili sprejeti v oddajo, ki je bila na sporedu 2. 2. 1956.

Nemška književnost v Gradnikovem prevodu je ostala skoraj v celoti neobjavljena (Rilkejeve, Uhlandove, Hofmannsthalove in Goethejeve pesmi, ob tem še Bürgerjeva Lenora in prevod pesmi Lea Maduschke in Eugena Rotha). Pri ruski književnosti je ob objavljeni zbirki za otroke *Barčica*, Gradnik za mlajše bralce prevedel še Puškinovo *Pravljico o mrtvi carični* in Nekrasovega *Generala Kosmatina*. V rokopisni zbirki so ohranjeni še nekateri prevodi Baljmonta, Bloka, Vere Kraševčeve in Surikova.

Pri srbski in hrvaški književnosti so bile le v revialnem tisku objavljene pesmi Mileta Jakšića, Miroslava Krleže, Aleksa Šantića, Antona Branka Šimića, Dragutina Tadijanovića in Tina Ujevića. Neobjavljena sta ostala prevoda Nazorjeve *Rdeče kapice* in *Pepelke.*

Zanimivi so trije obsežni Gradnikovi neobjavljeni izbori: *Narodne pesmi slovanskih narodov za mladino* (poljske, ruske, češke, hrvatske, srbske, makedonske, beloruske, slovaške, bolgarske, ukrajinske, lužiške pesmi), *Narodne pesmi za mladino* (slovenske, srbske, makedonske, bolgarske, ruske, beloruske, ukrajinske, poljske, češke, slovaške, litavske, nemške, italijanske, francoske, staroangleške, novogrške, armenske pesmi) in *Izbor svetovne lirike* (angleška, armenska, francoska, hrvatska, italijanska, madžarska, nemška, rimska, romunska, ruska, slovenska, srbska in španska lirika).

Periodika

Pregled Gradnikove prevodne bibliografije v slovenskih revijah in časopisih se opira na podatke o Gradnikovih objavah v periodiki iz *Leksikona pisaca Jugoslavije 2* in iz *Bibliografije rasprava, članaka i književnih radova 5* (Zagreb MCMLX) ter na evidentirane objave, ki se nahajajo v rokopisni zbirki (*Katalog rokopisov Ms 1385–Ms 1470*, 1999; 48. mapa).

Gradnikovi prevodi so se glede na pregledano gradivo v slovenski periodiki najpogosteje pojavljali v dvajsetih in petdesetih letih dvajsetega stoletja (okoli štirideset objav), medtem ko jih je v tridesetih in štiridesetih letih skoraj za polovico manj. V obdobju 1910–1919 Gradnikove objave ne presežejo desetih objav, prav tako skromen je delež objav v obdobju 1960–1969.

Gradnik je objavljal v različnih revijah in časopisih (*Bori*, *Ciciban*, *Galeb*, *Gruda*, *Jutro*, *Knjiga*, *Koledar*, *Ljubljanski dnevnik*, *Ljubljanski zvon*, *Matajur*, *Mlada pota*, *Mladika*, *Naša sodobnost*, *Naši zapiski*, *Njiva*, *Nova obzorja*, *Novi rod*, *Obzorja*, *Obzornik*, *Otrok in družina*, *Planinski vestnik*, *Pionir*, *Razgled*, *7 dni*, *Slovenski jadran*, *Slovenski narod*, *Slovenski poročevalec*, *Slovan*, *TT*, *Umetnost*, *Žena in dom*, *Ženski svet*). Gradnikove objave prevodov v navedenih revijah in časopisih so maloštevilne. Pogostejše so objave v *Novem rodu* in *Obzorniku* ter *Ljubljanskem zvonu*, več kot deset objav pa zasledimo le v *Mladiki* in v *Umetnosti*.

Gradnikovi prevodi v revijah in časopisih zajemajo iz različnih književnosti (angleška, arabska, armenska, češka, francoska, furlanska, hrvaška, indijska, italijanska, japonska, kitajska, madžarska, nemška, rimska, ruska, srbska in španska književnost), ob tem je prisoten še zajeten delež ljudskega slovstva (armensko, češko, hrvaško, italijansko, japonsko, nemško, novogrško, slovaško, srbsko in staroegiptovsko ljudsko slovstvo), pri čemer je največ gradiva iz srbskega narodnega izročila. Med avtorskimi deli prevladujejo prevodi iz italijanske in kitajske ter srbske in hrvaške književnosti.

Največ je objavljenih prevedenih del J. J. Zmaja (dvajset prevedenih enot za otroke, glavnina je bila objavljena v začetku dvajsetih let v *Novem rodu* in *Mladiki*), ob tem so številčnejše še objave pesmi Jiméneza, Tagoreja, Trilusse, Šantića, Rilkeja in Li-Tai-Poja, medtem ko so ostali avtorji predstavljeni povečini z eno pesmijo.

Med prevodi, ki niso izšli v knjižni obliki zasledimo v revialnem tisku imena italijanskih avtorjev kot so Cicero Altomare, Filippo de Pisis in Trilussa. Furlansko liriko zastopajo trije pesniki (Novella Cantarutti, Aurelio Cantoni, Dino Virgili), slovansko Bezruč, Dubrika Cesarić, Miroslav Krleža, Aleksa Šantić, Anton Branko Šimić, Mileta Jakšić, Jure Jurić, Petar Kočić, Dragutin Tadijanović, Tin Ujević, Filip Višnjić in Suren Vaguni. Med prevedenimi nemškimi avtorji gre omeniti Heineja, Rilkeja in Goetheja, med angleškimi teksti prevode Shakespearjevih sonetov. Objavljenih je tudi nekaj prevodov iz arabske, japonske in madžarske lirike (Lany Charlotte, Ady Andras).

Ob primerjavi Gradnikovih objavljenih prevodov v knjižni obliki z revialnimi in časopisnimi objavami se pokaže, da se v periodiki nahaja sicer skromnejši delež Gradnikovega opusa, vendar je ta pestrejši glede na zastopanost posameznih književnosti.

Literatura

Marja Boršnik, 1954: *Pogovori s pesnikom Gradnikom.* Maribor: Obzorja.

Ana Toroš
Ljubljana